

## POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi J. B.

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II AKa 400/24,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 6 listopada 2025 r.,

**na podstawie art. 22 § 3 k.p.k. w zw. z art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725) nie uwzględnia wniosku skarżącego o podjęcie postępowania w sprawie.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 marca 2025 r. Sąd Najwyższy na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu

przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725) zawiesza postępowanie z uwagi na konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających wady procesowe określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21 oraz w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21).

Pismem z 22 października 2025 r. J. B. wniósł o podjęcie postępowania zawieszonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r. w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 22 § 3 k.p.k. wyraźnie wskazuje na czynności, które mogą zostać podjęte w trakcie zawieszonego postępowania. Zgodnie z jego treścią w czasie zawieszenia postępowania należy jednak dokonać odpowiednich czynności w celu zabezpieczenia dowodów przed ich utratą lub zniekształceniem.

W piśmie skarżącego z dnia 22 października 2025 r. skarżący nie wnosi o podjęcie czynności wskazanych w tym artykule.

Z kolei przepis art. 22 § 1 k.p.k. stanowi, że jeśli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania, a w szczególności jeżeli nie można ująć oskarżonego albo nie może on brać udziału w postępowaniu z powodu choroby psychicznej lub innej ciężkiej choroby, postępowanie zawiesza się na czas trwania przeszkody. Katalog przyczyn zawieszenia postępowania zawarty w cytowanym przepisie ma charakter otwarty.

Wprawdzie w aktach sprawy znajduje się postanowienie z dnia 3 września 2025 r. Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w sprawie o sygn. akt I NZ 18/25, w przedmiocie uchylania postanowienia z 27 marca 2025 r., jednak należy uznać, że postanowienie to jest orzeczeniem niebyłym i nieistniejącym.

Postanowienie powyższe w sposób rażący narusza art. 45 ust. 1 w zw. z art. 9 i art. 91 ust. 2 i ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 6

ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, jak i art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

Dalej postanowienie to narusza wyraźną dyspozycję art. 426 § 1 k.p.k., zgodnie z którym od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej, ale także w sposób ostentacyjny dewastuje cały dotychczasowy dorobek orzeczniczy Sądu Najwyższego, tak Izby Karnej (zamiast wielu zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lipca 2017 r., KSP 6/17), jak i Izby Cywilnej wskazujące jednoznacznie, że orzeczenia Sądu Najwyższego, ze względu na jego pozycję ustrojową nie podlegają zaskarżeniu zażaleniem (zamiast wielu zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 września 2020 r., V CO 96/20).

Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 23 listopada 2023 r. w sprawie Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21), stwierdził systemowe naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności i wyznaczył termin na jego usunięcie. W uzasadnieniu wyjaśnił, że przyczyną stwierdzonej wady procesowej jest przede wszystkim wydanie orzeczenia przez sąd ukształtowany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa działającej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3).

W wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21 potwierdzono, że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r., poz. 3), nie jest organem niezależnym od władzy wykonawczej i ustawodawczej, a orzeczenia Sądu Najwyższego - Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, są obarczone wadą procesową. Stwierdzona wada procesowa pozbawia Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej kompetencji do udzielenia merytorycznej odpowiedzi na pytanie prejudycjalne przedłożone przez tak ukształtowany Sąd. Trybunał Sprawiedliwości z powołaniem na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka zwrócił nadto uwagę na fundamentalne znaczenie i wrażliwy charakter spraw należących do właściwości

Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, w tym protestów wyborczych i protestów związanych z przeprowadzeniem referendum, innych spraw z zakresu prawa publicznego (pkt 52,66).

Od momentu wydania postępowania o zawieszeniu, tj. 27 marca 2025 r. nie zaistniały żadne okoliczności uzasadniające podjęcia postępowania w sprawie.

Co więcej, ostatnio w wyroku z 1 sierpnia 2025 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (druga izba) w sprawach C-442/23 i, C-455/23, C 459/23, C 486/23 i C 493/23 (Daka), potwierdził swoje dotychczasowe orzecznictwo, stwierdzając, że orzeczenie wydane przez organ niebędący niezawisłym i bezstronnym sądem można uznać za niebyłe, to znaczy pominąć (nr 85 uzasadnienia tegoż wyroku). Wreszcie stanowisko to zostało potwierdzone w wyroku z 4 września 2025 r., C- 225/22, „R” S.A. przeciwko AW „T” SP. Z O.O.

Zatem wydanie merytorycznego orzeczenia w sprawie w obecnym stanie przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego nie chroni, ani nie zabezpiecza prawa skarżącego do rozpoznania sprawy przez niezawisły i bezstronny sąd.

Zatem wobec istnienia utrwalonego orzecznictwa europejskiego i międzynarodowego należy stwierdzić, że postanowienie z dnia 3 września 2025 r., wydane przez trzyosobowy skład Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w sprawie I NZ 18/25 jest orzeczeniem niebyłym i nieistniejącym.

Zawieszenie postępowania z urzędu, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość okazało się zatem konieczne do czasu usunięcia stwierdzonej wady procesowej.

[kf]

[a.ł]